

7.8.2019

EOAK/4549/2018

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Tarkastaja Peter Fagerholm

ESITUTKINTAPÄÄTÖSTEN VIRHEELLISYYS JA PÄÄTÖKSENTEKOPROSESSI

1 KANTELU

Kantelija arvosteli poliisin tekemää tutkinnan keskeyttämispäätöstä asiassa 5650/R/6570/18. Kantelijan mukaan kuulustelemalla epäiltyä olisi voitu selvittää, onko rikosta tapahtunut.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Lounais-Suomen poliisilaitoksen selvitys ja lausunto.

Lisäksi käytettävissäni on ollut ilmoitusjäljennös ja tutkinnan päätökset asiassa 5650/R/6570/18.

Poliisilaitoksen lausunnon perusteella on erikseen pyydetty Poliisihallituksen lausunto poliisiasian tietojärjestelmän toiminnallisuuksista esitutkintapäätösten kirjaamisessa ja juttujen päättämisessä.

2.1

Tapahtumat ja selvitykset

Tapahtumat

Kantelijan moottorikelkka anastettiin vuonna 2013. Asiasta tehtiin tuolloin rikosilmoitus.

Vuonna 2017 henkilö, jonka kanssa kantelijalla oli ollut aiemmin kalastusriita, oli kantelijan mukaan ilmoittanut puhelimitse hänelle tietävänsä moottorikelkan olinpaikan. Kun kantelija oli 22.1.2018 tiedustellut samalta henkilöltä, koska kelkka palautetaan, henkilö oli ilmoittanut kelkan tulleen upotetuksi mereen.

Kantelija teki kelkan upottamisesta rikosilmoituksen 24.1.2018 (5650/R/6570/18). Rikosnimikkeinä olivat ympäristörikkomus ja vahingonteko.

Tutkinnanjohtajana toiminut rikosylikonstaapeli A keskeytti jutun tutkinnan 12.2.2018. Tutkijan (kirjainmerkinnät - - -) rikosilmoitukseen tekemän kirjauksen mukaan mikään seikka ei viitannut siihen, että tekijäksi voitaisiin epäillä henkilöä, joka ilmoitti kelkan upottamisesta kantelijalle.

Kantelun tutkimiseksi pyydettiin poliisilaitokselta kahteen otteeseen jäljennös tutkinnan keskeyttämispäätöksestä, sitä kuitenkaan saamatta. Poliisilaitos toimitti kuitenkin oikeusasiamiehelle ilmoitusjäljennöksen 5650/R/6570/18, jonka yläkulmaan oli kirjattu merkintä "KE".

Rikosylikonstaapeli A on asiakirjapyynnön yhteydessä allekirjoittaneelle tarkastajalle lähettämässään sähköposteissa kertonut, että tutkija tekee teknisesti poliisiasian tietojärjestelmään keskeyttämispäätöksen ja tutkinnanjohtaja tarkistettuaan jutun kuittaa arkistoon menevään ilmoituksen yläkulmaan KE-merkinnän. Kantelijan asia oli A:n mukaan suuresta juttumassasta johtuen päässyt jostain syystä läpi hänen suorittamastaan asiakirjatarkastuksesta. A kertoi, että poliisi ottaakin kantelijan ilmoituksen tutkintaan ja juttu siirretään Porin poliisille. A:n mukaan

asiassa piti poliisin toimesta ainakin kuulla kantelijan epäilemää henkilöä ja sen jälkeen arvioida uudelleen esitutinnan jatkamisen edellytykset.

Kantelijan asian siirryttyä Poriin rikoskomisario B teki 14.9.2018 päätöksen, ettei asiassa ole syytä epäillä rikosta, eikä esitutkintaa toimiteta. B:n päätöksessä ei kuitenkaan ollut perusteltu, miksi esitutkintaa ei toimiteta.

Lounais-Suomen poliisilaitoksen selvitys

Rikosylikonstaapeli A:n mukaan hän havaitsi oikeusasiamiehen kanslian yhteydenoton jälkeen, että kantelijan juttua ei olisi pitänyt keskeyttää. A:n mukaan juttu olisi tullut jakaa tutkintaryhmälle ja vasta mahdollisten asianosaisten kuulemisen jälkeen olisi tullut ratkaista, aloitetaanko esitutkintaa vai ei. Tämän takia A päätti siirtää jutun Porin tutkittavaksi. Hän kertoo tarkistavansa päivittäin kymmeniä erilaisia esitutinnan päätöksiä sekä keskeyttämisistä. Tässä tapauksessa A:n mukaan keskittyminen oli jostain syystä häiriintynyt ja virheellinen keskeyttämisspätös oli päässyt läpi hänen tarkastuksestaan.

Rikoskomisario B:n mukaan siirron jälkeen kuulusteltiin kantelijan ilmoittamaa rikoksesta epäiltyä. Tämän jälkeen tutkija oli B:n mukaan laatinut esityksen tutkinnan päätöksestä, joka oli kirjattu poliisiasian tietojärjestelmään ja kuitattu päätetyksi B:n päätösmerkinnöillä. Tämän jälkeen tutkija oli tuonut asian B:lle allekirjoitettavaksi. Hän oli kuitenkin todennut päätöksen olevan puutteellinen, eikä siinä ollut niitä konkreettisia seikkoja, joiden perusteella asiassa ei katsottu esitutkintakynnyksen ylittyneen. B:n mukaan hän päätti tehdä uuden päätöksen. Uuden päätöksen tekeminen oli kuitenkin viivästynyt suuren työmäärän ja vaativan henkirikostutkinnan takia.

Poliisilaitokselta saadun tiedon mukaan B on tehnyt uuden päätöksen 10.12.2018. Päätös on liitetty poliisilaitoksen lausuntoon.

Rikosylikomisario C:n mukaan A:n mainitsema juttujen keskeyttämismenettely on ollut pitkään käytössä Lounais-Suomen poliisilaitoksessa. Vähäisissä pimeissä rikoksissa tutkija on voinut tutkinnanjohtajan puolesta keskeyttää jutun tutkinnan Patjassa ja kirjata tutkintailmoituksen oikeaan yläkulmaan merkinnän ”KE”. Tämän jälkeen juttu on C:n mukaan siirtynyt tutkinnanjohtajalle tarkastettavaksi ja tarkastuksen jälkeen asiakirjat on arkistoitu ilman päätössivua. Tällä prosessilla on haluttu säästää aikaa ja paperia. Keskeytyspätöksen perusteet lainkohtineen on kirjattu tutkintailmoituksen selostusosan loppuun.

C toteaa, että päätöksen jutun päättämisestä tai keskeyttämisestä tekee aina tutkinnanjohtaja, joka vastaa sitä, että juttu on oikein ja asianmukaisesti päätetty ja keskeytetty. Hän toteaa myös, että käytännössä todellinen päätöksentekijä voidaan luotettavasti varmistaa vain siten, että tutkinnanjohtaja allekirjoittaa jutun päätössivun. Pelkän KE-merkinnän perusteella päätöksen tekijää ei voida varmuudella selvittää. C:n mukaan tästä syystä poliisilaitos aikoo muuttaa käytäntöään juttujen keskeyttämisprosessissa siten, että luovutaan KE-merkinnästä ja keskeyttämisspätökset tulee tulostaa ja tutkinnanjohtajan allekirjoittaa. Tämän jälkeen päätös arkistoidaan ja lähetetään tiedoksi asianosaisille. C:n mukaan hän on ohjeistanut kaikkia Lounais-Suomen poliisilaitoksen tutkinnanjohtajia luopumaan vanhasta keskeyttämismenettelystä.

Myös poliisilaitos toteaa, että pelkän KE-merkinnän avulla ei päätöksen tekijää voida varmuudella selvittää. Siitä syystä käytäntöä on syytä muuttaa.

Lisäksi poliisilaitos toteaa, että kantelijan asiassa olisi pitänyt tehdä enemmän esiselvityksiä ja todennäköisesti sen jälkeen saattaa asia tutkittavaksi. Poliisilaitoksen käsityksen mukaan keskeyttämisessä on tapahtunut virhe, jota voidaan pitää inhimillisenä esikäsitteily-yksikön suuren työmäärän takia.

Poliisihallituksen lausunto

Poliisihallituksen mukaan poliisiasiaain tietojärjestelmässä on teknisesti mahdollista, että tutkija voi kuitata tutkinnanjohtajan p-tunnuksella esitutkinnan päätöksiä. Tämä tarkoittaa, että tutkija laittaa päätöksen tekijän p-tunnuksen asian ratkaisijan kohtaan ja tutkijan oma p-tunnus tallentuu kirjauksen tehneen tekijän kohtaan. Kirjauksen tekijästä ja ajankohdasta jää kuitenkin tallenne järjestelmään. Tulostettavalle päätöslomakkeelle tulee päätöksen tekijän, eli tutkinnanjohtajan nimi. Tämä jälkeen päätös ei ole enää muokattavissa, ellei juttua avata uudelleen tutkintaan.

Poliisihallituksen mukaan päätöksen tekstiosa on muokattavissa siihen asti, kunnes päätös allekirjoitetaan tutkinnanjohtajan p-tunnuksella. Lokituksen perusteella voidaan myöhemmin selvittää, kuka asialla on käynyt, mutta päätöksen asiasisällön muokkauksista tietävät vain tekstin tehneet.

Poliisihallitus toteaa, että suositeltava toimintatapa on, että tutkinnanjohtaja hyväksyy päätöksen sisällön ennen kuin toinen henkilö sulkee päätöksen tutkinnanjohtajan p-tunnuksella, jotta korjauksilta valmisteluvaiheen jälkeen vältytään. Poliisihallituksen mukaan ei ole välttämätöntä, että tutkinnanjohtaja kirjaa omalla p-tunnuksellaan asian suljetuksi. Asioiden käsittelyn työnjaon mukaisesti kirjaaja voi myös olla joku muu henkilö ja tämän johdosta järjestelmä tallentaa kirjaajan p-tunnuksen, jotta voidaan jälkikäteen todeta, että esimerkiksi suullisesti sovitut kirjaukset ovat toteutuneet tutkinnanjohtajan ja kirjaajan välillä. Tutkinnanjohtaja vastaa kirjauksien sisällöstä, mutta työnjaollisesti Poliisihallitus katsoo, että tutkinnanjohtaja voi delegoida valmistelemaan työtä tai sisällön hyväksymisen jälkeisiä töitä muunkin kuin itsensä tehtäväksi.

3 RATKAISU

3.1

Lähtökohdat

Esitutkintalain 2 luvun 2 §:n 1 momentin mukana esitutkintaa johtaa tutkinnanjohtaja. Saman luvun 3 §:n mukaan tutkija suorittaa tutkinnanjohtajan johdon ja valvonnan alaisena epäiltyä rikosta koskevat kuulustelut ja muut esitutkintatoimenpiteet sekä toteuttaa tutkinnanjohtajan antamat asian tutkintaa koskevat määräykset ja suorittaa muut tutkijalle lain mukaan kuuluvat toimenpiteet.

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan esitutkintaviranomaisen on toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muuten on syytä epäillä, että rikos on tehty. Pykälän 3 momentin mukaan tutkinnanjohtaja päättää tarvittaessa siitä, toimitetaanko esitutkinta, ja päätöksen tekemiseen mahdollisesti tarvittavien seikkojen selvittämisestä.

Esitutkintalain 3 luvun 13 §:n 1 momentin mukaan esitutkinta saadaan sen aloittamisen jälkeen tutkinnanjohtajan päätöksellä keskeyttää, jos rikoksesta ei epäillä ketään ja jos asiaan vaikuttava selvitystä ei ole saatavissa. Esitutkinnan keskeyttämisestä päätettäessä on erityisesti otettava huomioon epäillyn rikoksen laatu.

Tutkinnan keskeyttäminen tarkoittaa sitä, että asian aktiivinen tutkinta on keskeytetty, koska asian selvittäminen on sellaisessa tilassa, ettei sille ole mitään tehtävissä, mutta aineisto jutun päättämiseksi tai saattamiseksi syyttäjän harkittavaksi on puutteellinen. Tutkinnan keskeyttämiseen päädytään yleensä silloin, kun näyttää, että tutkinnan loppuun saattaminen hyväksyttävästä syytä huomattavasti viivästyy. Kysymys on useimmiten siitä, että todistusaineisto jutun päättämiseen ja/tai saattamiseksi syyttäjän harkittavaksi on puutteellinen eikä uutta todistusaineistoa ole odotettavissa. Tyypillisin peruste on se, että epäiltyä rikosentekijää ei ole saatu

riittävästi tunnistetuksi tai kyetä tavoittamaan (ns. pimeä juttu). Tutkintaa voidaan mahdollisen rikoksen vanhentumisaikojen puitteissa jatkaa, jos aiheutta siihen ilmenee. Tutkinnanjohtajalla on harkintavaltaa sen suhteen, katsooko hän aiheelliseksi jatkaa tutkintaa.

Keskeyttämisen on perustuttava hyväksyttäviin syihin. Siitä ei saa muodostua tapa "päästä eroon" jutuista. Arvioitaessa, milloin keskeyttämiseen voidaan päätyä, on käsitykseni mukaan otettava huomioon muun muassa, kuinka todennäköistä uuden selvityksen saaminen asiaan vielä on, kuinka suuren työmäärän se edellyttää ja milloin selvitystä ehkä olisi saatavissa.

Esitutkintalain 11 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan esitutkinnan toimittamatta jättämisestä, lopettamisesta 3 luvun 9 §:n 1 momentin taikka 10 tai 10 a §:n nojalla sekä päättämisestä saattamatta asiaa syyttäjän harkittavaksi on tehtävä kirjallinen päätös. Sama koskee muuta vastaavaa esitutkintapäätöstä, joka voi vaikuttaa asianosaisen oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin.

Pykälän 2 momentin mukaan päätöksestä on ilmentävä:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset;
- 3) asia;
- 4) päätöksen perustelut ja sovelletut säännökset;
- 5) päätöksen sisältö; ja
- 6) lisätietoja antavan esitutkintavirkamiehen yhteystiedot.

Pykälän 3 momentin mukaan päätös annetaan esitutkinnassa läsnä olevalle asianosaiselle tai lähetetään postitse hänen ilmoittamaansa taikka muuten esitutkintaviranomaisen tiedossa olevaan osoitteeseen.

Lain esitöiden (HE 222/2010 vp, s. 237) mukaan päätöksen tekemisen ajankohdalla tarkoitetaan sitä ajankohtaa eli päivää, jona päätös on tosiasiallisesti tehty, eikä päivää, jona päätös saataan asianosaisen tietoon.

Poliisihallituksen ns. Patjaohjeessa (Tietojen kirjaaminen poliisiasiain tietojärjestelmään, 2020/2013/231, sivut 27–28) todetaan muun muassa, että tutkinnan päätöstietojen oikeellisuus on tärkeää sekä poliisin oman että asiakkaan oikeusturvan vuoksi. Päätöstiedoilla on myös suora vaikutus erilaisiin seurattaviin tunnuslukuihin, esimerkiksi tutkinnan kesto aikaan ja rikos tilastoihin. Päätökset on kirjattava viivytyksettä tutkinnan päättämisen tai toimenpiteen suorittamisen jälkeen ilmoituslajista tai päätösperusteesta riippumatta. Tutkintaan tai muuhun toimenpiteeseen liittyvä päätös tehdään kirjallisesti PATJA-järjestelmässä.

3.2

Arviointi

3.2.1

Tutkinnan keskeyttämispäätöksestä

Lounais-Suomen poliisilaitoksen menettely tutkinnan keskeyttämisessä on ollut vastoin esitutkintalakia ja Poliisihallituksen ohjeistusta. Käytettävissäni olevan aineiston perusteella näyttää siltä, että poliisilaitoksessa ei ole kaikissa tapauksissa tehty kirjallista päätöstä. Kuten poliisilaitos on itsekin todennut, ei ole jälkikäteen luotettavasti selvitetävissä, kuka keskeyttämispäätöksen on tehnyt, mikäli ilmoitukseen on vain kirjattu merkintä "KE". Esitutkintalain 11 luvun 1 §:n sääntely ja Poliisihallituksen ohje huomioon ottaen ei ole myöskään riittävää, että perustelut kirjataan tutkintailmoitukseen. Tutkinnan keskeyttämisestä on tehtävä kirjallinen päätös. Sitä varten on poliisiasiain tietojärjestelmässä oma päätöspohja. Kiinnitän huomiota myös siihen, että esitutkintalain mukaan tutkinnan keskeyttämispäätös on toimitettava asianosaisille.

Edellä mainitun lisäksi totean, että nyt käsillä olevassa tapauksessa ei ole ollut riittäviä perusteita tutkinnan keskeyttämiselle. Yhdyn poliisilaitoksen näkemykseen, jonka mukaan asiaa olisi ollut syytä selvittää enemmän. Tämän on todennut myös A itse. Tutkintailmoitukseen tehty kirjaus siitä, ettei kelkan upottamisesta ilmoittanutta henkilöä voitu epäillä tekijäksi, on ollut perustelematon.

Siitä huolimatta, että tutkija on poliisilaitoksessa vallitsevan käytännön mukaan päättänyt jutun poliisiasian tietojärjestelmässä, A on ollut vastuussa virheellisestä päätöksestä. Hän on myöntänyt olleensa tältä osin huolimaton.

Ottaen huomioon sen, että kantelijan asia on myöhemmin otettu uudelleen tutkintaan, pidän riittävänä kiinnittää vastaisen varalle rikosylikonstaapeli A:n huomiota huolellisuuteen esitutkin-
tapäätösten tekemisessä.

Kiinnitän myös Lounais-Suomen poliisilaitoksen huomiota virheelliseen käytäntöön keskeyttä-
mispäätöksissä. Pidän hämmästyttävänä, että poliisilaitoksella on voinut muodostua, ja selvi-
tyksen mukaan olla pitkään käytössä virheellinen menettelytapa tutkinnan keskeyttämisessä.
Ottaen huomioon, että poliisilaitos on ilmoittanut antaneensa uuden ohjeistuksen keskeyttämis-
päätöksen tekemisestä, pidän riittävänä, että vastaisen varalle kiinnitän vakavasti poliisilaitok-
sen huomiota esitutkintaan liittyvien menettelytapojen valvontaan.

Kohdassa 3.2.3 käsittelen yleisemmin päätösten kirjaamista ja juttujen päättämistä poliisiasian
tietojärjestelmässä.

3.2.2

Päätös tutkinnan aloittamatta jättämisestä ja lopettamisesta

Rikoskomisario B:n 14.9.2018 nimiin kirjattu esitutkintapäätös ei täytä esitutkintalain 11 luvun 1
§:n 2 momentin asettamia vaatimuksia. Päätös ei sisällä perusteluja eikä sovellettuja säännök-
siä. Päätös sisältää lähinnä yleisiä fraaseja esitutkintakynnyksen arvioimisesta, joiden perus-
teella ei ole mahdollista päätellä, minkä tosiseikkojen ja/tai säännösten perusteella juuri tässä
asiassa ei ole ollut syytä epäillä rikosta. Päätös on siten puutteellinen.

Päätöksen on kirjannut tutkija. Tutkija on myös päättänyt asian poliisiasian tietojärjestelmässä.
Siitä huolimatta B on tutkinnanjohtajana vastuussa päätöksen oikeellisuudesta ja sisällöstä.
Kiinnitänkin vastaisen varalle hänen huomiotaan esitutkintapäätösten riittävän huolelliseen pe-
rustelemiseen.

B on 10.12.2018 korjannut päätöstä sen jälkeen, kun kantelijan nimeämä henkilö oli kuulusteltu.
Minulla ei ole aihetta arvostella tätä myöhemmin tehtyä päätöstä esitutkinnan lopettamisesta.

3.2.3

Päätösten kirjaaminen ja juttujen päättäminen poliisiasian tietojärjestelmässä

Nyt käsillä oleva tapaus antaa aihetta käsitellä yleisemmin esitutkintapäätösten kirjaamista ja
juttujen päättämistä poliisiasian tietojärjestelmässä.

Laillisuusvalvonnassa on enenevässä määrin tullut ilmi, että tutkijat valmistelevat tutkinnanjohtajalle erilaisia esitutkintapäätöksiä poliisiasian tietojärjestelmässä. Nyt käsillä olevassa tapauksessa näyttää siltä, että tutkijat ovat lisäksi tutkinnanjohtajien tunnuksilla päättäneet juttuja poliisiasian tietojärjestelmässä, ja mahdollisesti jo ennen kuin tutkinnanjohtaja on edes tutustunut asiaan.

Yhdyn Poliisihallituksen näkemykseen, jonka mukaan tutkinnanjohtaja voi halutessaan delegoida päätöksen valmistelevaa työtä esimerkiksi tutkijan hoidettavaksi. Totean kuitenkin, että vaikka tutkija valmistelisikin päätöstekstin, tutkinnanjohtaja vastaa viime kädessä päätöksen oikeellisuudesta ja lainmukaisuudesta sekä siitä, että päätös muutenkin täyttää esitutkintalain 11 luvun 1 §:n 2 momentin asettamat vaatimukset.

Näen kuitenkin useammastakin syystä ongelmallisena, jos tutkijat tutkinnanjohtajien tunnuksilla ja puolesta myös päättävät jutut poliisiasian tietojärjestelmässä. Jutun päättäminen nähdäkseni tarkoittaa sitä, ettei ilmoitusta taikka tehtyä päätöstä ole enää muokattavissa ilman erillistä poliisiasian tietojärjestelmässä tehtävää asian uudelleen tutkintaan ottamispäätöstä. On selvää, ettei tutkinnanjohtaja voi delegoida päätöksen tekemistä tutkijalle.

Ottaen ensinnäkin huomioon sen, että päätöksessä tulee olla päätöksen tekemisen ajankohta, en pidä asianmukaisena, että tutkija päättää jutun ennen kuin tutkinnanjohtaja on itse hyväksynyt päätöksen. Ei saa muodostua tilanteita, joissa tutkija päättää asian ja tutkinnanjohtaja vasta päiviä, viikkoja tai kuukausia tämän jälkeen muodollisesti ”hyväksyy” päätöksen. Päätöksessä tulee olla se päivämäärä, milloin tutkinnanjohtajan päätös on tosiasiallisesti tehty.

Päätöksen voidaan katsoa tulleen tehdyksi silloin, kun asia suljetaan poliisiasian tietojärjestelmässä. Tämä päivämäärä, sekä myös tutkinnanjohtajan nimi, tulee tällöin näkyviin päätökseen (esimerkkinä kuva 1). Kuvassa näkyvä päivämäärä on nähdäkseni ainoa päivämäärä päätöksessä, joka poliisiasian tietojärjestelmässä on muuttumaton ainakin niin kauan, kunnes päätös mahdollisesti avataan uudestaan ja muokataan.

Tapauspäätös:

ASIA: 1 14.09.2018 [nimi poistettu]
RIKOSKOMISARIO

Kuva 1

Tässä tulee erityisesti ottaa huomioon, että päätöksen päivääminen sen tekemisen ajankohdalle perustuu suoraan lakiin (esitutkintalaki 11 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohta). Päätöksen päivämäärällä on lain ja Poliisihallituksen ohjeessa mainittujen seikkojen lisäksi myös oikeudellinen merkitys.

Lisäksi tulisi yleisemminkin ottaa huomioon poliisiasian tietojärjestelmän tietojen ajantasaisuus ja eheys. Muut poliisihallinnossa olevat virkamiehet näkevät jutun suljettuna ja päätettynä, jolloin heillä ei käsitykseni mukaan ole mahdollista tehdä muuta johtopäätöstä kuin että se on myös tutkinnanjohtajan hyväksymä. Esimerkiksi asiakirjapyyntöjen osalta tämä voi muodostua ongelmaksi. On käytännössä mahdollista, että päätös, jota tutkinnanjohtaja ei ole nähnytkaan, päättyy asianosaisille.

Myös väärinkäytösten riski on olemassa. On ylipäänsä ongelmallista, mikäli henkilöllä, jolla ei ole oikeutta tehdä tutkinnanjohtajalle kuuluvia päätöksiä, on kuitenkin mahdollisuus teknisesti hänen puolestaan tehdä niitä. Vaikka pidän väärinkäytösten riskiä varsin pienenä, myös esimerkiksi huolimattomuus ja unohdukset muodostavat ongelman. Nyt käsillä olevassa tapauksessa on käynyt niin, että virheelliset päätökset ovat olleet kirjattuina poliisiasian tietojärjestelmään pitkän ajan ennen kuin virheet on huomattu tai korjattu. Tätä ei asianosaisten taikka poliisin oman oikeusturvan kannalta voida pitää hyväksyttävänä. Päätöksentekoprosessi tulee luoda sellaiseksi, että virheiden mahdollisuus on mahdollisimman pieni.

En myöskään pidä tyydyttävänä sitä, että ainoastaan tietojärjestelmän lokitietojen kautta on myöhemmin selvitetävissä, kuka – tutkija vai tutkinnanjohtaja – päätöksen on todellisuudessa kuitannut ja päättänyt. En pidä riittävänä myöskään sitä, että tutkinnanjohtaja myöhemmin esimerkiksi ”lisätietojen antaja” -kohdalla allekirjoittaa jo suljetun päätöksen, ja mahdollisesti eri

päivämäärällä, ja että tämä päätöskappale arkistoidaan manuaalisesti. Myös tietojärjestelmästä on ilmevä se päivämäärä, jolloin päätös on tosiasiallisesti tehty.

Edellä mainittuihin seikkoihin viitaten pidän perusteltuna, että tutkinnanjohtajat, ja vasta siinä vaiheessa kun he ovat perehtyneet asiaan ja hyväksyneet ja tehneet mahdolliset muutokset päätöspäätöseluihin, omilla tunnuksillaan päättävät asian poliisiasian tietojärjestelmässä. Tällöin vältetään siltä, että jälkikäteen jää epäselväksi muun muassa, onko ja milloin tutkinnanjohtaja on tosiasiallisesti tehnyt päätöksen.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2.1 esittämäni käsityksen virheellisestä keskeyttämispäätöksestä rikosylikonstaapeli A:n tietoon.

Saatan edellä kohdassa 3.2.1 esittämäni käsityksen virheellisestä käytännöstä esitutkintapäätöksen tekemisessä Lounais-Suomen poliisilaitoksen tietoon, ja vastaisen varalle kiinnitän vakavasti poliisilaitoksen huomiota esitutkintaan liittyvien menettelytapojen valvontaan.

Saatan edellä kohdassa 3.2.2 esittämäni käsityksen puutteellisesta esitutkintapäätöksestä rikoskomisario B:n tietoon.

Saatan lisäksi Lounais-Suomen poliisilaitoksen sekä Poliisihallituksen tietoon kohdassa 3.2.3 esittämäni käsityksen juttujen päättämisestä poliisiasian tietojärjestelmässä.

Pyydän Poliisihallitusta saattamaan tämän päätöksen kaikkien poliisiyksiköiden tietoon.